

ಇದಲ್ಲವೂ ತನ್ನ ಮಾವನ ಗಮನಕ್ಕೂ ಬಂದ ವಿಷಯವೇ ಆಗಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಬಚ್ಚಿಡುವಂಥಾದ್ದೇನಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಂತೂ ಚೆನ್ನಮ್ಮ ಆ ಹಳ್ಳಿಯ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆತದ್ದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಆ ಬಡ ಪರಿವಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿ ಬಾಳುವುದನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ಎಂಥ ನಿರಾಸೆಯ ಗಳಿಗೆಯಲ್ಲೂ ತನ್ನ ಮುದ್ದು ಮಗನ ಮುಖ ನೋಡಿ ತನ್ನ ನೋವನ್ನು ಮರೆಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ಏನಾದರೂ ಅಡಚಣೆ ಬಂದಾಗ ಗಂಡನ ನೆರವೂ ದೊರೆಯುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು. ಮಾವನ ಅಕ್ಕರತೆಗಂತೂ ಮಿತಿಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಅವಳ ಸಂತ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಬದುಕಿಗೆ ಯಾರ ನದರು ಹತ್ತಿತೋ...

ಒಂದು ದಿನ...

ನಡೆಯಬಾರದ್ದು ನಡೆದೇ ಹೋಯಿತು. ಮುಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಗುಡುಗು-ಮಿಂಚು ಸಿಡಿದಂತಾಯಿತು.

ಕೆಳಗಿನ ಓಣಿಯ ರೈತನೊಬ್ಬನ ಮನೆಯೆದುರಿನ ಲೈಟ್ ಕಂಬ ಏರಿ, ರಿಪೇರಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಮಲ್ಲೇಶಿ ತಪ್ಪಿ ಕರಂಟ್ ತಾಕಿಸಿಕೊಂಡು ನೆಲಕ್ಕುರುಳಿದ್ದ. ಕಂಬದ ತುದಿಯಿಂದ ನೆಲಕ್ಕೆ ಬರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆತನ ಪ್ರಾಣವೆಕ್ಕಿ ಹಾರಿಯೇ ಹೋಗಿತ್ತು! ಆ ಸುದ್ದಿ ಬಿರುಗಾಳಿಯಂತೆ ಬಂದು ಚೆನ್ನಮ್ಮನ ಕಿವಿಗೆ ಅಪ್ಪಳಿಸಿದಾಗ ಎಚ್ಚರ ತಪ್ಪಿದ ಅವಳ ಉಪಚಾರಕ್ಕೆ ನಿಂತವನು ರಮೇಶನೇ.

ಚೆನ್ನಮ್ಮನ ಮಾವ ಸಂಗಪ್ಪ ಆಚಾರ್ಯರ ಮನೆಗೆ ಧಾವಿಸಿ, ತನ್ನ ಮನೆತನದ ಶಾಂತಿಗಾಗಿ ಏನೇನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪಂಚಾಂಗ ಕೇಳಿ ಬಂದ. ನಿಜವೆಂದರೆ, ಆಚಾರ್ಯರ ಮನೆಗೆ ಹೊರಡುವ ಮೊದಲು ತಾನು ಯೋಚಿಸಿದ ವಿಚಾರವನ್ನೇ ಆಚಾರ್ಯರು ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟರಲ್ಲಾ ಎಂದು ಅವನಿಗೆ ಅತಿಯಾದ ಆನಂದವಾಗಿತ್ತು. ಆ ಗುಪ್ತ ವಿಚಾರವೆಂದರೆ ರಮೇಶನೊಡನೆ ಚೆನ್ನಮ್ಮನ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸಿ, ಚೆನ್ನಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿಯುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು! ಅವಳೊಡನೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಸಲಿಗೆಯಿಂದಿದ್ದ ರಮೇಶ ಈ ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಸಂತೋಷದಿಂದಲೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂಬ ಲೆಕ್ಕ ಸಂಗಪ್ಪನದು. ಆಚಾರ್ಯರ ಬತ್ತಳಿಕೆಯಿಂದ ಎರವಲು ತಂದ ನೂರಂಟು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ಮಕ್ಕಳಾಟವೆಂದೇ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಪುಸ್ತಕಲಾಯಿಸಿ, ನಾಲ್ಕಾರು ಜನ ಸೇರಿ ಚೆನ್ನಮ್ಮನ ಕೊಠಳಿಗೆ ಹೊಸ ತಾಳಿಯೊಂದನ್ನು ತೊಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಯೇಬಿಟ್ಟರು! ಚೆನ್ನಕ್ಕಾ ಚೆನ್ನಕ್ಕಾ ಎಂದು ಕನವರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ರಮೇಶನೇ ಈಗ ಅವಳ ಪತಿ! ಅಂದು ಸೂರ್ಯ ಬೇಗ ಮುಳುಗಬಾರದೇ- ಎಂದು ಹಳ್ಳಿಯ ಜನ ದಾರಿ ಕಾಯುತ್ತ ಕೂತರು...

ಮದುವೆಯ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮುಗಿಸಿ, ಹತ್ತು ಜನ ಸೇರಿ ಸಿಹಿಯೂಟ ಮಾಡಿದ್ದಾಯ್ತು. ಹೊಸ ಗಂಡ ಹೆಂಡತಿ, ತಮ್ಮ ಮಗುವಿನೊಡನೆ ಒಂದೇ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೂ ಆಯ್ತು. ಆದರೆ ಎಳೆವರೆಯದ ರಮೇಶನ ಮನಸ್ಸಿನ ತುಮುಲುವನ್ನು ಯಾರೂ ಗಮನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಸುಡು ಸುಡು ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಅದ್ದಿ ತೆಗೆದಂತೆ ಅವನ ಮೈ-ಮನ ಧಗಧಗಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗುವುದೆಂದು ಯಾರು ನೆನಪಿದ್ದರು? ಇದಕ್ಕೇ ದೈವ ಅಂತ ನಂಬಿ ಬಿಡುವುದೇ? ಛಿ: ಎಲ್ಲಿ ದೈವ, ಎಲ್ಲಿ ದೈವ! ಎಲ್ಲಾ ಸುಳ್ಳು. ತನ್ನ ಕೊಠಳಿಗೆ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡ ಹಾವು ತನ್ನ ಆಪ್ತೇಷ್ಟರ ಅಚ್ಚಾನದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡದ್ದು. ಈ ಹಾವಿನ ಬಂಧದಿಂದ ತಾನು ಬಿಡುಗಡೆ ಪಡೆಯಲೇ ಬೇಕು... ಹೌದು, ಬಿಡುಗಡೆ ಪಡೆಯಲೇ ಬೇಕು... ರಮೇಶ ದೀಪವಾರಿಸಿ ಮಲಗಿದ. ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಲು ಯತ್ನಿಸಿದ. ನಿದ್ರೆಯೂ ಅಲ್ಲ, ಎಚ್ಚರವೂ ಅಲ್ಲದ ಮಾನಸಿಕ ತೊಳಲಾಟದಲ್ಲಿ ಹೊರಳಾಡಿದ. ಅಂತಹದರಲ್ಲೇ ಒಂದು ಕನಸು. ತನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಚೆನ್ನಕ್ಕ ಎದ್ದು, ಗೋಡೆಯ ಕಡೆಗೆ ಮುಖ ಮಾಡಿ ಕುಳಿತು, ಹುಚ್ಚಿಯಂತೆ ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಅಳುತ್ತ ಏನೇನೋ ತೊದಲು ನುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ: 'ಏಯ್ ಶಿವಾ, ನನಗ ಈ ಕೂಸಿನ ಭಾರ ಯಾಕ ಹೊಸೀದಿ? ನನಗ... ನನಗಂತೂ ಬದುಕಿರೋ ಆಸೆನೇ ಇಲ್ಲಂಗಳೈತಿ... ನಾ ಏನ್ ಮಾಡ್ಲೇ ನೀನ ಹೇಳು. ನನಗೊಂದು ದಾರಿ ತೋರ್ಸು...' ಎಂದು ಹೇಳಿದಂತೆ ರಮೇಶನಿಗೆ ಭಾಸವಾಯಿತು. ಹೌದು, ತನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಚೆನ್ನಕ್ಕನಿಗೊಂದು ಮಗುವಿದೆ, ಆ ಮಗುವಿಗೊಂದು ಭವಿಷ್ಯವಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಆಕೆ ಜೀವಿಸರಲೇ ಬೇಕು. ಚೆನ್ನಕ್ಕ ಜೀವಿಸರಲೇ ಬೇಕು... ತನಗೆ ಮಾತ್ರ ಅಂಥ ಬಂಧನವಿಲ್ಲ...

ಒಂದು ಅಂತಿಮ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬಂದವನಂತೆ, ರಮೇಶ ಹಾಸಿಗೆಯಿಂದೆದ್ದು, ಮೆಲ್ಲನೆ ಹಿತ್ತಿಲ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದು ಹೊರಬಿದ್ದ. ಬೆಳಗೈದ್ದು ನೋಡಿದರೆ ಆತ ಹೆಣವಾಗಿ ಗಿಡಕ್ಕೆ ತೂಗುಬಿದ್ದಿದ್ದ!

* * *

ತನ್ನ ಲೆಕ್ಕದಂತೆಯೇ ಎಲ್ಲವೂ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಸಂಗಪ್ಪನಿಗೆ ಒಳಗೊಳಗೇ ಹಿಗ್ಗು! ಅವನಿಗೆ ಬೇಕಾದವಳು ಚೆನ್ನಮ್ಮ! ತನ್ನ ಇಬ್ಬರೂ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು ಹೋದ ಬಗ್ಗೆ ದುಃಖವಾದಂತೆ ನಾಲ್ಕು ದಿನ ನಟಿಸಿದ್ದಾಯ್ತು. ಅವನ ಕನಸು-ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದವಳು ಚೆನ್ನಮ್ಮ- ದುಂಡು ಮೊಲೆಯ ಚೆನ್ನಮ್ಮ! ಅವಳು ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಉಳಿಯಬೇಕು, ತನ್ನ ಕಣ್ಣೆದುರಲ್ಲೇ ಇರಬೇಕು, ತಾನು ಬಯಸಿದಾಗ ಸಿಗುವಂತಿರಬೇಕು...

ತನ್ನ ಮಾವನ ಹುಚ್ಚು ತಲೆಗೆರೆದಂತೆನಿಸಿ, ಚೆನ್ನಮ್ಮ ತತ್ತರಿಸಿದಳು. ತನ್ನಿಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಮೇಲೆಯೂ ನಡೆಸಿದ ಅವನ ಅಸಹಜ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನೆನೆದು ಅವಳಿಗೆ ವಾಕರಿಕೆ ಬಂದಂತಾಯಿತು. ಛಿ! ಇಂಥ ಹೊಲೆಗೆರೆಯಲ್ಲಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೊಳೆಗೆ ಹಾರಿ ಪ್ರಾಣ ಬಿಡುವುದೇ ಲೇಸು. ಆದರೆ ತನ್ನ ಮಗು... ಆ ಮಗುವನ್ನು ಅವಳಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, ಸೀರೆಯ ಗಂಟೊಂದನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಮೆಲ್ಲನೆ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು, ಅವಸರವಸರವಾಗಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕುತ್ತ ಊರಗಸೆ ದಾಟಬೇಕೆನ್ನುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ತನ್ನ ಮಾವ ಧುತ್ತೆಂದು ಎದುರಿಗೆ ಬಂದು ನಿಂತುಬಿಟ್ಟ! ಆಕೆಯ ಬಗಲಲ್ಲಿದ್ದ ಮಗುವನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡು 'ಸುಮ್ಮನೆ ಮನಿಗೆ ಬಾ, ಇಬ್ಬರನ್ನೂ ನಾ ನೋಡಿಕೊಡತೀನಿ' ಎಂದು ಸಂಗಪ್ಪ ಮನೆಯ ಕಡೆಗೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿದ..

ವೃದ್ಧ

■ ಬಸವರಾಜ ಎನ್.ಬೋದೂರು

ಮೊನ್ನೆ ಹಾವೇರಿಯಿಂದ ಬಿಜಾಪುರ ಬಸ್ ಏರಿ ನಮ್ಮೂರಿಗೆ ಹೊರಟಿದ್ದೆ.

ಗದಗಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವೃದ್ಧ ಬಸ್ ಬಿಜಾಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗೋದನ್ನ ಖಚಿತ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಸ್ ಏರಿ ಅರವಿಯ ಗಂಟನ್ನು ಲಗೇಜ್ ಸ್ಟಾಂಡಿಗೆ ತುರುಕಿ ನನ್ನ ಮುಂದಿನ ಸೀಟಿಗೆ ಕುಳಿತ.

ಬಸ್ ಬೆಟಗೇರಿ ದಾಟಿ ಹೊರಟಿತ್ತು. ಕಂಡಕ್ಕರ್ ಟಿಕೇಟ್ ಕೇಳುತ್ತ ಬಂದ. ವೃದ್ಧನ ಬಳಿ ಟಿಕೇಟ್ ಕೇಳಿದ. ವೃದ್ಧ ಧೋತರದಲ್ಲಿ ದಡ್ಡನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಸೊಂಟದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದನ್ನು ಕಿತ್ತು 10 ರೂ. ನೋಟಿನ ಪೆಂಡಿಯನ್ನು ಕಂಡಕ್ಕರ್ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟ. ಕಂಡಕ್ಕರ್ ನೋಟನ್ನು ಎಣಿಸಿದಾಗ ಬರಿ 90 ರೂ. ಮಾತ್ರ ಇತ್ತು.

'ಎಲ್ಲಿಗೆ?' ಕಂಡಕ್ಕರ್ ಕೇಳಿದ. ವೃದ್ಧನಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕಿವಿ ಕೇಳಿಸುತ್ತಿ ರಲಿಲ್ಲವೋ ಏನೋ? ಕಂಡಕ್ಕರ್ ಮಾತಾಡಿದ್ದು ಆತನಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೇಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ಕಂಡಕ್ಕರ್ ಮೇಲು ಡ್ರನಿಯಿಂದ ಕೇಳಿದಾಗ ವೃದ್ಧ 'ಬಿಜಾಪುರ' ಎಂದ.

'ಬಿಜಾಪುರ' 250 ರೂ. ಇದೆ; ಇನ್ನೂ 160 ರೂ. ಕೊಡು' ಎಂದ. ಕಂಡಕ್ಕರ್ ಹೇಳಿದ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಮುದುಕ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಅಸ್ಪಷ್ಟನಾಗಿಬಿಟ್ಟ. ಬಾಯಿ ತೊದಲ ಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಕೈ ಕಾಲು ಸಣ್ಣಗೆ ನಡುಗ ತೊಡಗಿದವು. ಮೈ ತುಂಬಾ ಬೆವರಿನ ಹನಿಗಳು ಮೊಳಕೆಯೊಡೆದು ಬಿಟ್ಟವು. ತಬ್ಬಿಬ್ಬಾದ. ಮುದುಕ ಕಣ್ಣುಬ ನೀರ್ ತಂದು 'ನಂತಾವ ಅಟ್ಟ ರೊಕ್ಕ ಐತ್ತಿ, ಅದ್ರವ್ಯಾಲ ನಯಾಪ್ಪೆಸನೂ ಇಲ್ಲಿ' ಎಂದು ಕಣ್ಣಂಚಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಹೊಳೆಯನ್ನೇ ಹರಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದ. ಕಂಡಕ್ಕರ್ ಮುದುಕನನ್ನೊಮ್ಮೆ ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿ 'ಇನ್ನೂ 160 ಕೊಡಿ ಇಲ್ಲಂದ್ರ ಕೇಳಿಗಿಲ್ಲು ಬುಡ್ಡಿ' ಎಂದು ಟಿಕೇಟ್ ಕೇಳುತ್ತಾ ಮುಂದೆ ಹೋದ.

ಬಸ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ಮೂಕ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಂತೆ ಮುದುಕನನ್ನೇ ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ವೃದ್ಧ ನನ್ನ ಮುಂದಿನ ಸೀಟಿನಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಆತನ ಚಹರೆಗಳನ್ನು ಸಲಿಸಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅಯ್ಯೋ ಪಾಪ ಅನ್ನಿಸಿತು. ತೀರಾ ಹಿಂದಿನ ಸೀಟಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ್ತಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ಬಂದು ವೃದ್ಧನ ಜೊತೆ ಸಂದರ್ಶನ ಸುರು ಮಾಡಿದ. ಮುದುಕ ಎಳೆ ಎಳೆಯಾಗಿ ತನ್ನ ಜೀವನ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು